

De voorgestelde bevoegdheden om gedelegeerde handelingen vast te stellen zijn naar de mening van het kabinet echter onvoldoende afgebakend, zowel met betrekking tot de inhoud van de bevoegdheidsdelegatie als met betrekking tot de duur ervan.

Met betrekking tot de inhoud is het kabinet van mening dat de bevoegdheidsdelegatie, zoals voor het wijzigingen en het aanvullen van het toepassingsgebied en inhoud van de verordening, nog teveel open einden bevat. Het kabinet zal zich ervoor inzetten dat er in een bandbreedte wordt voorzien waarbinnen de Commissie de toegekende bevoegdheden moet uitoefenen. Op deze manier kan bijvoorbeeld beter worden gewaarborgd dat de Commissie bij de concretisering van de informatieverplichtingen eveneens rekening houdt met de noodzaak van de verplichtingen voor adequate beleidsvorming- en evaluatie, de administratieve lasten en de uitvoeringskosten. Met betrekking tot de duur kan het kabinet niet instemmen met de toekenning van de bevoegdheid voor onbepaalde tijd. Het kabinet zal pleiten voor toekenning voor bepaalde tijd met de mogelijkheid van stilzwijgende verlenging waarbij de bevoegdheidsdelegatie naar behoren geëvalueerd kan worden. Volgens het kabinet eigent de Commissie zich met de bovengenoemde voorstellen te ruime bevoegdheden toe en kan hier vooralsnog niet mee instemmen.

Daarnaast krijgt de Commissie op grond van artikel 5, lid 9 en artikel 6, lid 3 de bevoegdheid om uitvoeringshandelingen vast te stellen. Deze ruime bevoegdheid om het aantal en de daadwerkelijk te verzamelen gegevens, en de toekomstige voorgestelde adhoc gegevensverzamelingen vast te stellen, beoordeelt het kabinet kritisch en kan hier vooralsnog niet mee instemmen.

Met betrekking tot een aantal onderdelen, bijvoorbeeld als het gaat om de beschrijving van de daadwerkelijk te verzamelen gegevens, vraagt het kabinet zich af of gedelegeerde handelingen niet meer voor de hand zouden liggen, omdat het daarbij lijkt te gaan over de vaststelling van nadere, aanvullende regels die voortbouwen op de inhoud van de basishandeling en niet zozeer op de uitvoering volgens eenvormige voorwaarden.

Daarnaast bevat het voorstel verschillende bevoegdheden voor de Commissie om op grond van uitvoeringshandelingen de frequentie (artikel 7), de referentieperiode (artikel 9) van de leveringsverplichtingen, kwaliteitsnormen (artikel 10), en indien nodig de voor de lidstaten geldende afwijkingsbepalingen (artikel 13) vast te stellen. Het kabinet kan instemmen met de keuze voor deze uitvoeringsbevoegdheden omdat deze erop gericht zijn uniforme voorwaarden te waarborgen voor de uitvoering van de verordening.

Ook voor deze voorgestelde uitvoeringshandelingen is de reikwijdte van de toekomstige verplichtingen nog niet bekend en onvoldoende afgebakend. Hierdoor bestaat er onzekerheid en bezorgdheid over de mogelijke gevolgen voor de uitvoeringskosten en administratieve lasten. De bezorgdheid richt zich dan vooral op de hoeveelheid en de mate van detaillering van de toekomstige informatieverplichtingen die via uitvoeringshandelingen worden vastgesteld.

De huidige voorstellen geven de Commissie volgens het kabinet hier te ruime bevoegdheden en biedt onvoldoende waarborg aan het CBS als nationale instantie die met de uitvoering van deze verordening is belast.

De keuze voor de onderzoeksprocedure bij de vaststelling van uitvoeringshandelingen acht het kabinet daarbij geschikt omdat het onder de artikelen 7, 9 en 10 gaat om handelingen van algemene strekking (zie art. 2, lid 2, onder a van Verordening 182/2011 (de comitologieverordening)). Voor de vaststelling van de uitvoeringshandelingen onder artikel 13 gaat het om afwijkingen voor individuele lidstaten en ligt ook daarvoor de onderzoeksprocedure voor de hand, omdat afwijkingsbepalingen voor individuele lidstaten of een groep van individuele lidstaten mogelijk gevolgen kan hebben voor de uitvoering van de verordening volgens eenvormige voorwaarden. Gelet op die eventuele gevolgen van afwijkingen voor individuele lidstaten, is het voor de uniformiteit van de verordening wenselijk dat het comité van vertegenwoordigers van de lidstaten daarover kan stemmen in het kader van de onderzoeksprocedure.

c) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en besluiten) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

Deze verordening treedt in werking op de 20e dag volgende op die van haar bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Unie. Voor Nederland is dat haalbaar.

d) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling
Geen

e) Constitutionele Toets
Niet van toepassing

7. Implicaties voor uitvoering en/of handhaving

In artikel 4 van de Wet op het Centraal Bureau voor de Statistiek is bepaald dat het CBS op nationaal niveau belast is met de productie van statistieken ter uitvoering van bindende rechtshandelingen van de Europese Unie. Het CBS dient de statistische resultaten in bij de Commissie (Eurostat). De onderhavige voorstellen leiden vanwege de voorgestelde uitbreidingen tot extra rapportageverplichtingen voor het CBS aan de Commissie (Eurostat). Als gevolg hiervan kan de verordening niet zonder additionele initiële en structurele financiering door het CBS worden uitgevoerd. Het is verder mogelijk dat er voor de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) uitvoeringsimplicaties kunnen voortkomen als gevolg van de onderhavige voorstellen (incl. toekomstige uitvoeringshandelingen van de Commissie).

Daarnaast dient te worden opgemerkt dat er met betrekking tot een aantal statistieken die momenteel door het onderzoeksinstituut Wageningen Economic Research worden samengesteld, aanvullende werkafspraken moeten worden gemaakt tussen het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, het onderzoeksinstituut Wageningen Economic Research en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Geen.

De onderstaande punten worden niet aan het parlement gezonden.
Besloten gedeelte van de standpuntbepaling dat niet naar het parlement gaat.

9. Signalering en advisering

n.v.t.

10. Europees krachtenveld en acties

a) Krachtenveld

Op basis van contacten met een aantal like-minded collega onderhandelaars in de Raadswerkgroep statistiek is gebleken dat het voorstel ook voor andere lidstaten budgettaire consequenties heeft en een verzwaring van de administratie met zich meebrengt. Dit zijn o.a. 5.1.2.a

, Daarom is de verwachting dat Nederland niet de enige lidstaat is die kritisch zal zijn over het huidige voorstel.

b) Nederlands impact assessment
n.v.t.

c) Lobby
n.v.t.

11. Betrokken partijen

Eerstverantwoordelijk ministerie
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat/Centraal Bureau voor de Statistiek in nauwe

samenwerking met het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Contactpersoon eerstverantwoordelijk ministerie

5.1.2e

Contactambtenaar financiële afdeling eerstverantwoordelijk ministerie

5.1.2e

Contactambtenaar juridische afdeling eerstverantwoordelijk ministerie

5.1.2e

Contactambtenaar directie Europese en Internationale Zaken

5.1.2e

Contactpersonen betrokken ministeries en decentrale overheden
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit:

5.1.2e

Ministerie van Financiën:

5.1.2e

Interprovinciaal overleg

5.1.2e

Coördinator Regeldruk

5.1.2e

EZK, COM(2021)85, Herschikking Verordening Roaming

LET OP: dit fiche is zonder de daarbij behorende voetnoten. Voor de voetnoten verwijs ik u naar de kamerstukken.

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende roaming op openbare mobiele communicatienetwerken binnen de Unie (herschikking)

Datum ontvangst Commissiedocument

24 februari 2021

Voor het Commissiedocument klik [COM\(2021\) 85](#) , en voor de kamerstukken (voor zover beschikbaar) klik [hier](#) .

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Raad voor Regelgevingstoetsing

- [SEC\(2020\) 90](#)
- [SWD\(2021\) 27](#)
- [SWD\(2021\) 28](#)
- [SWD\(2021\) 29](#)

Behandelingstraject Raad

Vervoer, Telecommunicatie en Energie

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Rechtsbasis

Artikel 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)

Besluitvormingsprocedure Raad

Gekwalificeerde meerderheid

Rol Europees Parlement

Medebeslissing

2. Essentie voorstel

a) Inhoud voorstel

In de afgelopen jaren zijn de tarieven voor roaming binnen de Europese Unie stapsgewijs verlaagd. Sinds 2017 zijn de roamingtarieven voor eindgebruikers (zowel consumenten als zakelijke gebruikers) zelfs geheel komen te vervallen. Dit betekent dat Europeanen die reizen binnen de Europese Unie kunnen bellen, sms'en en mobiel internetten tegen het thuis tarief en dat de belminuten, sms'jes en MB's uit de eigen (nationale) bundel worden gehaald (roam-like-at-home). Europese burgers worden hierdoor, na een verblijf in een ander EU-land, niet langer geconfronteerd met onverwacht hoge telefoonrekeningen (billshocks). Roam-like-at-home is een groot Europees succes. Het gebruik van mobiele data door Europese burgers in andere EU-landen (dataroaming) is sinds 2017 met een factor 17 toegenomen.

De huidige Europese roamingverordening loopt af op 30 juni 2022. Met het onderhavige voorstel wordt de huidige verordening herzien. Het doel is om de bestaande regels grotendeels te behouden en met tien jaar te verlengen. Tegelijkertijd wordt een aantal wijzigingen voorgesteld waarvan de belangrijkste hieronder worden toegelicht.

De belangrijkste voorgestelde wijziging betreft een aanpassing van de zogenoemde

groothandelsroamingtarieven. Dit zijn de tarieven die mobiele telecomaانبieders onderling aan elkaar in rekening brengen voor de afwikkeling van het roamingverkeer. Het voorstel voorziet in een (verdere) verlaging van de maximumtarieven voor groothandelsroaming ten opzichte van de tarieven die gelden tot 30 juni 2022, maar wel zodanig dat er ruimte blijft voor commerciële onderhandelingen tussen telecomaانبieders. Het doel van het voorstel is dat mobiele telecomaانبieders enerzijds roam-like-at-home kunnen blijven aanbieden aan hun klanten, en anderzijds dat de netwerkaanbieders in de gastlanden (blijvend) hun kosten kunnen terugverdienen.

Een andere belangrijke wijziging betreft de verplichting die wordt opgelegd aan mobiele telecomaانبieders om ervoor te zorgen dat klanten bij roaming in het buitenland - voor zover technisch mogelijk - dezelfde kwaliteit van dienstverlening (met name de internetsnelheid) ervaren als in hun eigen land. Deze verplichting betekent ook dat netwerkaanbieders in het gastland toegang moeten geven tot alle beschikbare netwerktechnieken en -generaties (bijvoorbeeld 4G en 5G).

Verder wordt voorgesteld om de informatievoorziening naar eindgebruikers te verbeteren door (a) een verplichting op te nemen voor mobiele telecomaانبieders om in hun overeenkomsten met klanten te verduidelijken welke kwaliteit er redelijkerwijs verwacht kan worden als men gebruik maakt van roaming in de EU. In deze contracten dient (b) ook informatie opgenomen te worden over diensten die voorwerp zijn van hogere kosten (omdat bepaalde betaalde informatienummers alsnog kunnen leiden tot billshocks). Van dit laatste dient ook melding gemaakt te worden in de zogenoemde gratis welkom-SMS. In deze welkom-SMS dient de klant voorts geïnformeerd te worden over (c) de verschillende mogelijkheden om (gratis) de hulpdiensten te waarschuwen wanneer men in een ander EU-land is. Dit is met name van belang voor mensen met een beperking.

Het transparantieniveau met betrekking tot nummerreeksen voor betaalde informatienummers zal ook op groothandelsniveau worden vergroot door de introductie van een centrale database. Het doel van deze database is dat nationale toezichthouders (in Nederland de ACM) en mobiele telecomaانبieders kunnen zien welke nummerreeksen zorgen voor hogere kosten. De database zal worden bijgehouden door BEREC en dient eind 2023 gereed te zijn.

Voorts worden er maatregelen genomen die ervoor zorgen dat burgers gratis de hulpdiensten kunnen waarschuwen bij een verblijf in een ander EU-land en dat daarbij gratis locatie-informatie gedeeld kan worden.

b) Impact assessment Commissie

In haar impact assessment overweegt de Commissie vier opties voor de herziening/verlenging van de roamingverordening. De eerste optie betrof het enkel verlengen van de verordening na 2022 zonder daarbij inhoudelijke wijzigingen aan te brengen. De tweede optie betrof het verlengen van de verordening aangevuld met maatregelen om de transparantie te vergroten op het gebied van de kwaliteit van dienstverlening, de betaalde informatienummers en de toegang tot noodnummers. De groothandelstarieven zouden niet aangepast worden. In de derde optie worden de groothandelstarieven in de twee stappen verder verlaagd en worden eisen gesteld aan de kwaliteit van de roaming dienstverlening. Daarnaast bevat de derde optie de transparantiemaatregelen van optie 2. De vierde optie bevat de wijzigingen van optie 3 maar gaat daarnaast nog verder. In deze optie worden ook maatregelen voorgesteld om de positie van MVNO's te verbeteren. Omdat zij niet beschikken over een eigen netwerk is hun onderhandelingspositie op de Europese groothandelsroamingmarkt minder goed.

De Commissie heeft uiteindelijk gekozen voor de derde optie. De Commissie is van mening dat met de opties 1 en 2 onvoldoende tegemoet wordt gekomen aan de uitkomsten van de evaluatie van de roamingregulering. Optie 4 wordt beschouwd als te vergaand, en leidt ook tot veel administratieve lasten bij de implementatie. Optie 3 is het best geschikt om roaming op de langere termijn te verbeteren, aldus de Commissie. Door het verder verlagen van de groothandelstarieven zal het aantal telecomaانبieders dat een negatieve marge behaalt op roaming dalen en zal het aantal gehonoreerde uitzonderingsverzoeken verminderen. Lagere groothandelstarieven zijn ook gunstig voor MVNO's.

Het impact assessment van de Commissie is voorgelegd aan de Regulatory Scrutiny Board die er een positief oordeel over heeft afgegeven.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

De overheid bevordert goed functionerende markten met oog voor concurrerende prijzen, keuzevrijheid voor consumenten en ruimte voor bedrijven om te ondernemen en te innoveren. Nederland zet in op een goed functionerende digitale interne markt in de EU en is in dit kader steeds voorstander geweest van het verlagen en vervolgens afschaffen van de (retail)roamingtarieven.

Er zijn in Nederland verschillende alternatieve manieren beschikbaar om het alarmnummer 1-1-2 te bereiken voor eindgebruikers met een beperking en er wordt gewerkt aan de introductie van nieuwe alternatieve kanalen. Ter voorkoming van billshocks bij het bellen naar betaalde informatienummers is een tariefmelding in Nederland reeds verplicht.

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

Het kabinet is altijd voorstander geweest van de Europese roamingregulering. Zoals ook blijkt uit de evaluatie die de Europese Commissie heeft laten uitvoeren is het roaminggebruik (met name data) sinds het afschaffen van de retailroamingtarieven in 2017 zeer fors toegenomen. Veel Nederlanders profiteren daarvan.

Voor de Nederlandse telecombedrijven, die naar verwachting meer aan groothandelstarieven betalen dan dat zij ontvangen omdat Nederlanders graag naar andere (Zuid-)Europese landen reizen, zal een verlaging van de tarieven waarschijnlijk positief zijn. Uiteindelijk kunnen deze lagere kosten doorwerken in de binnenlandse abonnementsprijzen en/of de omvang van de databundels, hetgeen weer positieve effecten kan hebben voor Nederlandse consumenten. Het kabinet steunt de verdere verlaging van de groothandelsroamingtarieven.

Voor het kabinet is een belangrijk punt dat gebruikers tijdens het roamen in het buitenland dezelfde kwaliteit van dienstverlening kunnen ervaren als in eigen land, voor zover technisch mogelijk in het gastland. Dat wil zeggen 4G als men in Nederland ook 4G heeft, en dus geen 3G. Het kabinet is verheugd te zien dat de Commissie hiertoe een verplichting heeft opgenomen in het voorstel. Het kabinet zal zich ervoor inzetten dat deze maatregel tijdens de onderhandelingen behouden blijft in het voorstel. Het kabinet heeft nog wel vragen over de verdere uitwerking van deze nieuwe verplichting en wat de Commissie precies bedoelt met de uitzondering 'voor zover technisch mogelijk'.

Door het voorstel wordt de (gratis) welkom-SMS die iedere gebruiker krijgt wanneer hij de grens met een ander EU-land passeert verder uitgebreid. Zo dient de SMS nu ook te wijzen op de extra kosten van bepaalde betaalde informatienummers en – bijvoorbeeld ten behoeve van eindgebruikers met een beperking – op de verschillende mogelijkheden om (gratis) het alarmnummer 1-1-2 te bereiken. Het kabinet heeft nog wel vragen bij deze verplichtingen en zal aandacht vragen voor de praktische uitvoerbaarheid en gebruiksvriendelijkheid. Daarbij kan voor 1-1-2 gedacht worden aan een link naar een webpagina met nadere informatie, zoals reeds in het voorstel is opgenomen voor het geven van informatie over de betaalde informatiediensten.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

De roamingregulering wordt algemeen gezien als een groot Europees succes. Er lijkt brede steun te zijn voor verlenging van de roamingverordening, de vraag is echter onder welke voorwaarden. Algemeen wordt verwacht dat landen met veel inkomend toerisme en waarvan de eigen burgers minder naar het buitenland op vakantie gaan (met name de Zuid-Europese landen) minder enthousiast zullen zijn over de (verdere) verlaging van de groothandelstarieven. Deze landen hebben bij eerdere verlagingen van de groothandelstarieven ook al aangegeven dat hun mobiele netwerkaanbieders niet kostendekkend konden zijn.

Ook in het Europees Parlement lijkt brede steun te zijn voor voortzetting van de roamingregulering.

4. Beoordeling bevoegdheid, subsidiariteit en proportionaliteit

a) Bevoegdheid

Het kabinet beoordeelt de bevoegdheid als positief. De voorgestelde rechtsgrondslag is artikel 114 VWEU. Op grond van dit artikel stelt de EU volgens de gewone wetgevingsprocedure maatregelen vast die de instelling of goede werking van de Europese interne markt betreffen.

Het kabinet acht dit de juiste rechtsgrondslag. Het voorstel draagt bij aan het goed functioneren van de interne markt voor elektronische communicatie omdat de afschaffing van de retailroamingtarieven wordt voortgezet en de groothandelsroamingtarieven verder worden verlaagd. Hierdoor worden Europese eindgebruikers beschermd tegen hoge roamingkosten. Burgers kunnen prettiger reizen binnen Europa en ondernemers kunnen beter grensoverschrijdend zakendoen.

De Europese roamingregulering betreft, als onderdeel van het Europese interne marktbeleid (artikel 4, tweede lid, sub a, VWEU), een gedeelde bevoegdheid tussen de Europese Unie en de lidstaten.

b) Subsidiariteit

Het kabinet beoordeelt de subsidiariteit van dit voorstel als positief. Zoals ook blijkt uit Europese jurisprudentie is er in de mobiele telecommunicatiesector eigenlijk geen duidelijker voorbeeld van grensoverschrijdende activiteiten dan roaming. Het grensoverschrijdende karakter van roaming maakt dat actie door de EU op dit terrein gerechtvaardigd is. In het verleden is ook gebleken dat zowel lidstaten als nationale toezichthouders niet goed in staat waren om de problemen met dure roaming adequaat aan te pakken. Pogingen om op nationaal niveau de tarieven te verlagen hebben niet tot resultaat geleid.

Bovendien kan een herschikking van bestaande EU-regelgeving slechts op EU-niveau plaatsvinden. Gezien het bovenstaande is optreden op EU-niveau gerechtvaardigd.

c) Proportionaliteit

Het kabinet is positief over de proportionaliteit. Het doel van de Europese roamingregels is om ervoor te zorgen dat gebruikers van openbare mobiele telecommunicatienetwerken, als zij reizen binnen de EU, geen excessieve prijzen betalen voor roaming in vergelijking met de binnenlandse prijzen. Dit draagt bij aan het goed functioneren van de interne markt. Met dit voorstel blijft de roamingregulering de komende jaren in stand, worden de groothandelstarieven verder verlaagd en is aandacht voor de kwaliteit van roaming. Daarmee is een goede balans gevonden tussen het geven van zekerheid aan de markt en ruimte laten voor nieuwe technologische ontwikkelingen. Het reguleren van roamingtarieven is volgens het kabinet noodzakelijk zo lang de concurrentie op de telecommarkt nog niet volledig is ontwikkeld. Het voorgaande wordt ook bevestigd in jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie.

Het voorstel voldoet ook aan de voorwaarde van proportionaliteit omdat gekozen is voor een beperkte geldingsduur van tien jaar (1 juli 2022 tot en met 30 juni 2032). Tien jaar is typisch een periode waarin nieuwe generaties mobiele telecomnetwerken (3G, 4G, 5G) worden uitgerold en nieuwe businessmodellen worden ontwikkeld. Aan de andere kant is een periode van tien jaar ook bedoeld om zekerheid te geven aan de markt en om de administratieve lasten te beperken.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

a) Consequenties EU-begroting

Uit de financiële analyse van de Commissie kan worden opgemaakt dat er voor de periode 2021-2027 een bedrag van ca. EUR 3,4 miljoen is gemoeid met dit voorstel (Rubriek 1: interne markt, innovatie en digitaal beleid / Rubriek 7: administratieve uitgaven). Het gros hiervan betreft echter personele uitgaven.

Ten aanzien van het opzetten van de EU-database door BEREC voor de nummerreeksen van betaalde informatienummers wordt aangegeven dat deze activiteit binnen het huidige mandaat van BEREC kan worden opgevangen en dat hiervoor geen aanvullende personele of financiële middelen nodig zijn.

Het kabinet is van mening dat eventueel benodigde EU-middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting 2021–2027 en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden
De ACM houdt in Nederland toezicht op de roamingverordening (zie onder punt 7 van dit fiche). Dit toezicht zal in omvang iets toenemen (ca. 0,5 fte alsmede enige extern ingehuurde expertise) omdat de ACM ook toezicht gaat houden op de kwaliteit van de roamingdiensten die telecompartijen aanbieden (zie artikel 5 van het voorstel). Daarnaast zal ACM gaan helpen bij het vullen en up-to-date houden van de BEREK-database met de Nederlandse nummerreeksen van betaalde informatienummers.

Eventuele budgettaire gevolgen worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels van de budgetdiscipline.

c) Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger
De financiële gevolgen van dit voorstel zullen voornamelijk neerslaan bij de telecombedrijven. Lagere groothandelstarieven betekent voor sommige telecombedrijven (met name in Noord-Europa) dat zij mogelijk minder hoeven af te betalen (al kan dit effect deels teniet gedaan worden door een grotere data-consumptie van hun klanten in het buitenland). Voor netwerkaanbieders in andere landen (met name Zuid-Europa) kunnen de lagere groothandelstarieven betekenen dat zij minder inkomsten verwerven. Zij zullen aangeven dat het voor hen moeilijker wordt om de kosten van de netwerken terug te verdienen.

d) Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden, bedrijfsleven en burger
De administratieve lasten zullen met name ontstaan bij de telecombedrijven in Europa. Ten eerste zullen zij de overeenkomsten met hun partners in het buitenland moeten aanpassen aan de nieuwe maximum groothandelstarieven en aan de kwaliteitseisen. Als een Nederlandse aanbieder overeenkomsten heeft met alle Europese netwerkaanbieders dan kan dat om vele tientallen contracten gaan. Aan de andere kant worden deze contracten periodiek opnieuw (commercieel) onderhandeld. De wijzigingen kunnen hier dan in meelopen. De mobiele aanbieders worden straks wel beperkt in hun commerciële vrijheid om in de contracten afspraken te maken over een eventuele lagere kwaliteit.

Voorts zullen de telecombedrijven volgens het voorstel de voorwaarden bij de contracten met hun klanten moeten aanpassen om hen te informeren over de kwaliteit die verwacht kan worden bij roaming in het buitenland en over de extra kosten van betaalde informatienummers. Daarnaast zal de welkom-SMS aangepast moeten worden om klanten te wijzen op de extra kosten voor betaalde informatienummers en op de verschillende mogelijkheden om 1-1-2 te bereiken.

e) Gevolgen voor concurrentiekracht
Het belangrijkste onderdeel van dit voorstel betreft een verdere verlaging van groothandelstarieven die Europese telecombedrijven onderling aan elkaar in rekening brengen voor de afwikkeling van het roamingverkeer. De verwachting is dat door de lagere tarieven het gebruik van (met name) data door eindgebruikers in de komende jaren verder zal stijgen. Al met al zal dit leiden tot een positief effect op het Europese concurrentievermogen.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)
Omdat het gaat om een Europese verordening zal het voorstel vanaf het moment van inwerkingtreding rechtstreekse werking hebben in alle EU-landen. In artikel 15.1, derde lid van de Telecommunicatiewet is de ACM aangewezen om in Nederland toezicht te houden op de roamingverordening. Op grond van artikel 15.4, derde lid, onderdeel a, van de Telecommunicatiewet, kan de ACM, bestuurlijke boetes opleggen ter zake van overtredingen van de roamingverordening. Omdat in de Telecommunicatiewet is gekozen voor een abstracte,

kwalitatieve verwijzing naar de roamingverordening ("een op grond van artikel 114 van het VWEU vastgestelde verordening betreffende roaming op openbare mobiele-communicatienetwerken en de op grond van die verordening vastgestelde uitvoeringshandelingen"), lijkt de uitvoering van het voorstel voor een nieuwe roamingverordening geen wijziging van Nederlandse regelgeving en/of sanctionering te vergen.

b) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen, incl. NL-beoordeling daarvan
Voor de nieuwe verordening wordt voorgesteld om de Commissie de bevoegdheid toe te kennen tot het vaststellen van een gedelegeerde handeling voor de wijziging van de in de verordening vastgestelde maximale groothandelstarieven (art. 21-23 van het voorstel). De exacte omvang van de eerste twee stappen voor het verder verlagen van de groothandelstarieven wordt beschreven in de ontwerp-verordening. Na 2026 kan de Commissie op basis van een kostenmodel en actuele data door middel van een gedelegeerde handeling verdere stappen ondernemen om de groothandelstarieven aan te passen aan de situatie die op dat moment passend is. Het kabinet kan zich vinden in deze aanpak.

Het aanpassen van de maximum groothandelstarieven door middel van een gedelegeerde handeling kan in dit geval als niet-essentieel worden aangemerkt omdat de eerste twee stappen van de verlaging van groothandelstarieven reeds in het voorstel zelf worden geregeld en dus de volledige wetgevingsprocedure doorlopen. De gedelegeerde handeling ziet alleen op een verdere aanpassing van de groothandelstarieven na 2026. Een gedelegeerde handeling ligt hier volgens het kabinet voor de hand, omdat het om een wijziging van de verordening gaat. Via het kostenmodel, het consulteren van experts en het gebruik van actuele marktdata is de Commissiebevoegdheid verder voldoende afgebakend.

c) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en besluiten) met commentaar t.a.v. haalbaarheid
De huidige verordening loopt af op 30 juni 2022. Het voorstel voor de nieuwe verordening zal in werking treden op 1 juli 2022 en de bepalingen zullen (tenzij anders bepaald) vanaf dat moment van kracht zijn. Omdat het gaat om een Europese verordening zal het voorstel vanaf het moment van inwerkingtreding rechtstreekse werking hebben in alle EU-landen. Het voorstel hoeft niet te worden omgezet in nationale wetgeving. Het voorstel kent een looptijd van 10 jaar (tot en met 30 juni 2032 derhalve). De bijbehorende Uitvoeringsverordening (EU) 2016/2286 blijft van kracht totdat een nieuwe uitvoeringsverordening is vastgesteld.

d) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling
Het voorstel voorziet in twee evaluatiemomenten waarvan de rapporten gereed dienen te zijn op resp. 30 juni 2025 en 30 juni 2029. BEREC zal in de tussentijd een belangrijke rol blijven spelen bij het verzamelen van data van de nationale toezichthouders om de impact van de EU-maatregelen op het gebied van roaming te monitoren. Daarnaast zal BEREC de Europese Commissie (blijven) adviseren over roaming.

e) Constitutionele toets
N.v.t.

7. Implicaties voor uitvoering en/of handhaving

a) Uitvoerbaarheid
ACM voert al sinds de introductie van de roamingregulering in 2007 het toezicht uit. ACM kan deze taak ook in de toekomst blijven uitvoeren. De meeste voorstellen tot wijziging behoren tot de categorieën transparantie en prijsregulering. Dit waren ook altijd al de categorieën die van toepassing waren in de voorgaande regelgeving en deze kunnen ook nu weer worden uitgevoerd.

Ten aanzien van het voorstel tot regulering van de kwaliteit van de roamingdienstverlening speelt nog wel een uitvoerbaarheidsissue. Compliance met de voorgestelde regels op dit vlak kan niet zonder meer getoetst worden op transparant gemaakte gegevens door de aanbieder zelf of door uitgegeven facturen. Ook openbaar verkrijgbare kwaliteitsmeters (zoals speedtest) bieden niet altijd soelaas. Om de kwaliteit van roaming te kunnen toetsen is het waarschijnlijk noodzakelijk om in de systemen van aanbieders te kijken. De hiervoor benodigde expertise is op dit moment

niet aanwezig bij ACM. Deze zal (op tijdelijke basis) extern ingehuurd moeten worden.

b) **Handhaafbaarheid**

Het voorstel is grotendeels handhaafbaar binnen de grenzen van de huidige beschikbare middelen en expertise van de ACM. De benodigde specialistische kennis voor inzage in de systemen van de aanbieders om overtredingen te kunnen constateren ten aanzien van de kwaliteit van (data) roaming ontbreekt nog bij de ACM. Hierdoor zal naar verwachting gedurende de eerste twee jaar na inwerkingtreding van het voorstel extra ACM-inzet nodig zijn (ca. 0,5 fte) en daarnaast zal in het eerste jaar enige extern ingehuurde expertise noodzakelijk zijn.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

N.v.t.

De onderstaande punten worden niet aan het parlement gezonden.

9. Signalering en advisering

N.v.t.

10. Europees krachtenveld en acties

a) **Krachtenveld, aanvullend**

Voor de Nederlandse telecombedrijven is dit voorstel in principe positief. Nederlanders zijn over het algemeen reislustig en maken tijdens hun buitenlandse verblijf graag gebruik van de mobiele telefoon. Dat betekent dat er relatief veel GB's door Nederlanders via roaming worden afgenomen in het buitenland. Hoe lager de vergoeding die Nederlandse aanbieders daarvoor aan hun buitenlandse partners dienen te vergoeden (het groothandelsroamingtarief) hoe beter dat is voor de Nederlandse telecombedrijven. Uiteindelijk zal dit ook weer doorwerken in de prijzen die de Nederlandse aanbieders rekenen voor de abonnementen van Nederlandse consumenten dan wel de omvang van de databundels die zij aanbieden. Door lagere groothandelstarieven zullen ook de fair-use-limieten van gebruikers voor data roaming weer hoger worden. Naar verwachting zullen ook Nederlandse consumentenorganisaties daarom positief zijn. Ook in het Europees Parlement lijkt brede steun te zijn voor voortzetting van de roamingregulering. Verder wordt niet verwacht dat de Tweede Kamer het onderwerp als controversieel zal aanmerken.

Het feit dat Nederlandse telecomaanbieders altijd dezelfde roamingkwaliteit zullen moeten aanbieden als in eigen land (op alle gecontracteerde gastnetwerken) zal waarschijnlijk minder enthousiast worden ontvangen door de Nederlandse aanbieders. Dit betekent dat zij minder flexibel zijn in de afspraken die zij maken met hun buitenlandse partners want zij zullen met alle partners een hoge kwaliteit moeten afspreken. Aanbieders hebben op dit moment ook nog vragen over het de nieuwe welkom-SMS voor 1-1-2 diensten (hier ontbreekt bijvoorbeeld de opt-out mogelijkheid). Verder zijn er vragen over het transparant maken van de betaalde informatienummers en wat de gevolgen daarvan zullen zijn. Betekent dit dat deze nummers in de toekomst ook aankiesbaar gemaakt moeten worden? Dat is nu niet altijd het geval. Daarnaast ontbreekt een implementatietermijn: de nieuwe verordening gaat in op 1 juli 2022, de BEREC-database is uiterlijk eind 2023 gereed.

b) **Nederlands impact assessment**

Nee.

c) **Lobby**

N.n.b.

11. Betrokken partijen

Eerstverantwoordelijk ministerie
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Contactpersoon eerstverantwoordelijk ministerie

5.1.2e

Contactambtenaar financiële afdeling eerstverantwoordelijk ministerie

5.1.2e

Contactambtenaar juridische afdeling eerstverantwoordelijk ministerie

5.1.2e

Contactpersonen betrokken ministeries en decentrale overheden
Ministerie van Justitie & Veiligheid

5.1.2e

Ministerie van Financiën

5.1.2e

Ministerie van Buitenlandse Zaken

5.1.2e

Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat

5.1.2e

Autoriteit Consument & Markt

5.1.2e

Coördinator Regeldruk

5.1.2e

EZK ism LNV, COM(2021)54, Wijziging Verordening landbouwrekeningen

LET OP: dit fiche is zonder de daarbij behorende voetnoten. Voor de voetnoten verwijs ik u naar de kamerstukken.

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 138/2004 van het Europees Parlement en de Raad wat de regionale landbouwrekeningen betreft

Datum ontvangst Commissiedocument

12 februari 2021

Voor het Commissiedocument klik [COM \(2021\) 54](#) , en voor de kamerstukken (voor zover beschikbaar) klik [hier](#) .

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Raad voor Regelgevingstoetsing

[SWD \(2016\) 430](#)

Behandelingstraject Raad

Raad Algemene Zaken

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat in nauwe samenwerking met het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Rechtsbasis

Artikel 338, lid 1 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)

Besluitvormingsprocedure Raad

Gekwalificeerde meerderheid

Rol Europees Parlement

Medebeslissing

2. Essentie voorstel

a) Inhoud voorstel

Het onderhavige voorstel is het derde voorstel dat in het kader van de strategie voor landbouwstatistiek voor 2020 en daarna en het programma van de Commissie voor gezonde en resultaatgerichte regelgeving (REFIT) door de Commissie is uitgebracht. Het onderhavige voorstel is de laatste stap in het proces voor de modernisering van de landbouwstatistiek. De eerste stap was de kaderverordening voor geïntegreerde landbouwstatistiek die inmiddels van kracht is. Het voorstel voor een kaderverordening voor landbouwstatistiek is de tweede stap. Over dit voorstel informeert het kabinet de Kamer gelijktijdig met een apart BNC-fiche.

Deze strategie heeft tot doel de stroomlijning en verbetering van het Europese systeem van landbouwstatistiek. Het bestaande rechtskader voor de opstelling van landbouwrekeningen in de EU is Verordening (EG) 138/2004 . De landbouwrekeningen zijn satellietrekeningen van het Europees rekeningenstelsel en worden opgesteld in overeenstemming met de regels en methoden in Verordening (EU) 549/2013 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie. De landbouwrekeningen worden gebruikt voor het toezicht op en de beoordeling van het Gemeenschappelijk landbouwbeleid, en meer in het algemeen ook voor analyses van de economische situatie van de landbouw. De regionale landbouwrekeningen geven onder meer inzicht in de landbouweconomische ontwikkeling en structuur van regio's in de Unie.

Op dit moment worden de statistieken over de regionale landbouwrekeningen op basis van een herenakkoord aan de Commissie (Eurostat) geleverd. Het doel van het voorstel is het integreren van de regionale landbouwrekeningen, waarvoor op dit moment geen regelgeving bestaat, in de bestaande verordening (EG) 138/2004 ten behoeve van de productie en levering van statistieken over landbouwrekeningen. Dit is om in geharmoniseerde en kwalitatief vergelijkbare regionale landbouwrekeningen te kunnen voorzien.

Het voorstel regelt dat de lidstaten gegevens over regionale landbouwrekeningen moeten samenstellen, inclusief de eerste termijn van levering van de gegevens aan de Commissie (Eurostat). Daarnaast regelt het voorstel het vervroegen van de bestaande indieningstermijnen voor de tweede schattingen van de landbouwrekeningen. Dit is om de kwaliteit van de gegevens te verbeteren. Tevens bevat het voorstel voorschriften voor de kwaliteitsbeoordeling voor de samenstelling van de landbouwrekeningen. Bovendien regelt het voorstel de mogelijkheid voor de lidstaten om in aanmerking te kunnen komen voor afwijkingsbepalingen, indien voor de toepassing van de verordening grote aanpassingen van het nationaal statistisch systeem van een lidstaat nodig zijn.

Vervolgens dient opgemerkt te worden dat de voorgestelde nieuwe verplichtingen mede het gevolg zijn van de conclusies en aanbevelingen van de Europese Rekenkamer (ERK). In het speciaal verslag nr. 1/2016 concludeerde de ERK dat het bestaande systeem van landbouwrekeningen zou moeten worden versterkt door onder andere te zorgen voor de verstrekking van gegevens op regionaal niveau op basis van formele overeenkomsten met de lidstaten.

b) Impact assessment Commissie

De Commissie heeft voor dit voorstel geen apart impact assessment opgesteld. In 2016 heeft de Commissie een impact assessment opgesteld ten aanzien van de algemene strategie voor landbouwstatistieken in 2020 en daarna en de daaruit voortvloeiende potentiële wetgevingsscenario's. De landbouwrekeningen maken deel uit van deze algemene strategie. Deze algemene strategie maakt deel uit van het programma voor gezonde en resultaatgerichte regelgeving (REFIT), en heeft tot doel het stroomlijnen en verminderen van wetgeving op het terrein van landbouwstatistieken, maar ook het verbeteren van het Europees systeem van landbouwstatistieken.

De Commissie heeft in het impact assessment van 2016 vier verschillende opties onderzocht. Het onderhavige voorstel geeft nadere uitvoering aan de gekozen "de voorkeursoptie", waarin de integratie van de landbouwstatistieken in stappen wordt uitgevoerd en garandeert volgens de Commissie de voortzetting en modernisering van de landbouwstatistieken.

Deze optie vergt weliswaar investeringen, voor onder meer de nationale statistische instituten in de lidstaten als gevolg van herzieningen van hun operationele processen en voor de productie van statistieken, maar voldoet volgens de Commissie tevens aan de doelstellingen van het REFIT-initiatief om de wetgeving van de Unie te actualiseren.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

Op dit moment levert het CBS op basis van herenakkoorden al statistieken over regionale landbouwrekeningen aan de Commissie (Eurostat). Het kabinet erkent de noodzaak van vergelijkbare, relevante, coherente en betrouwbare statistische gegevens en informatie voor de beleidsvorming en evalueren van de voortgang van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) en de statistische behoeften die nodig zijn voor de uitvoering van de taken van de Unie die voortkomen uit de "van boer tot bord"-strategie en het GLB.

De landbouwrekeningen zijn een basisinstrument voor de analyse van de macro-economische situatie van de landbouw in een lidstaat en veranderingen in het landbouwinkomen. Geharmoniseerde regionale landbouwrekeningen zijn van belang om de toestand en trends in de landbouweconomische groei en de structuur van de regio's in de lidstaten en de Unie te beoordelen. Zij geven onder meer een regionale uitsplitsing van de belangrijkste aggregaten zoals

de bruto toegevoegde waarde van de landbouw, de bijdrage van de landbouw aan het bruto binnenlands product en het inkomen van de landbouwers. Die informatie wordt gebruikt voor het analyseren van de economische situatie van de landbouw en voor het monitoren en evalueren van het GLB. In dat kader zijn volgens het kabinet kwalitatief hoogwaardige Europese statistieken in de EU essentieel.

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

Het kabinet verwelkomt dit voorstel als onderdeel van de verbetering van het Europees systeem van landbouwstatistieken. Het kabinet onderschrijft het belang van het verzamelen van vergelijkbare en betrouwbare statistieken op EU-niveau, die nodig zijn voor de beleidsvorming en het evalueren van de voortgang van het GLB.

Het kabinet staat er positief tegenover om de bestaande, maar nog niet in EU-regelgeving verankerde, gegevensverzameling over regionale landbouwrekeningen te integreren in de verordening. Dit doet volgens het kabinet recht aan de reeds bestaande praktijk en levert hiermee een bijdrage aan een verordening die de lidstaten en de Unie in staat stelt kwalitatief hoogwaardige en vergelijkbare statistische gegevens over regionale landbouwrekeningen samen te stellen. Tevens staat het kabinet er positief tegenover dat er kwaliteitscriteria in de verordening worden opgenomen. Deze ontbreken in het bestaande rechtskader voor de opstelling van landbouwrekeningen. Het kabinet constateert ook dat hiermee tegemoet wordt gekomen aan de aanbevelingen van de ERK.

Daarnaast staat het kabinet positief tegenover het voorstel om afwijkingsbepalingen voor de lidstaten in de verordening op te nemen. De Commissie kan lidstaten toestaan gebruik te maken van afwijkingsbepalingen wanneer de uitvoering van de verordening ingrijpende aanpassingen van het nationale statistisch systeem zou vergen. Bovendien wordt het verschuiven van de indieningstermijnen voor de tweede schattingen van de landbouwrekeningen ten opzichte van de bestaande verplichtingen door het kabinet onderschreven.

Het kabinet staat echter kritisch tegenover het voorstel om de indieningstermijn van de statistische gegevens van de regionale landbouwrekeningen bij de Commissie (Eurostat), ten opzichte van de huidige bestaande praktijk op basis van het herenakkoord, met twee maanden te vervroegen. Dit omdat dan nog niet alle gegevens voor de productie van de definitieve statistieken beschikbaar zijn en er nog geen definitieve cijfers met voldoende kwaliteit aan de Commissie (Eurostat) geleverd kunnen worden. Nederland zal dit punt in de onderhandelingen aankaarten.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

Op basis van contacten met lidstaten in de Raadswerkgroep statistiek is de verwachting dat een meerderheid van de lidstaten het doel van het voorstel steunt. Verder zal naar verwachting een aantal lidstaten evenals Nederland kritisch staan tegenover het voorstel om de indieningstermijn van de statistische gegevens van de regionale landbouwrekeningen bij de Commissie (Eurostat) met twee maanden te vervroegen.

Het Europees Parlement heeft nog geen formeel standpunt ingenomen over dit voorstel.

4. Beoordeling bevoegdheid, subsidiariteit en proportionaliteit

a) Bevoegdheid

Het kabinet beoordeelt de bevoegdheid positief. De Commissie baseert de bevoegdheid van de EU op artikel 338, lid 1 VWEU. Op grond van dit artikel nemen de Raad en het Europees Parlement volgens de gewone wetgevingsprocedure maatregelen aan voor de opstelling van statistieken wanneer dat voor de vervulling van de taken van de Europese Unie nodig is. Dit is volgens het kabinet de juiste rechtsgrondslag. Er is hierbij sprake van een gedeelde bevoegdheid van de EU en lidstaten (artikel 4, lid 1, VWEU).

b) Subsidiariteit

Het subsidiariteitsoordeel is positief. Het doel van de verordening is het integreren van de regionale landbouwrekeningen, waarvoor op dit moment geen regelgeving bestaat, in de bestaande verordening (EG) 138/2004 ten behoeve van de productie en levering van statistieken over landbouwrekeningen. Omdat het gaat over de productie van geharmoniseerde en

vergelijkbare statistieken voor onder meer het gemeenschappelijk landbouwbeleid, kan dit niet op een afdoende wijze door de lidstaten afzonderlijk worden bereikt en kan dit daarom volgens het kabinet beter op EU-niveau worden verwezenlijkt. Bovendien kan een wijziging van bestaande EU-regelgeving alleen op EU-niveau plaatsvinden. Optreden op EU-niveau is daarom gerechtvaardigd.

c) Proportionaliteit

Het oordeel ten aanzien van de proportionaliteit is positief. Het kabinet is van mening dat de voorgestelde maatregelen, zoals de gegevensverzameling over regionale landbouwrekeningen te integreren in de verordening in de verordening, in algemene zin geschikt zijn om in geharmoniseerde en vergelijkbare statistieken over landbouwrekeningen te voorzien en zo een nuttige bijdrage te leveren aan de beleidsvorming en het evalueren van de voortgang van het Gemeenschappelijk landbouwbeleid. Ook gaat het voorgestelde optreden niet verder dan noodzakelijk en laat het voldoende ruimte voor de lidstaten, mede omdat de mogelijkheid bestaat voor lidstaten om in aanmerking te komen voor afwijkingsbepalingen indien voor de toepassing van het voorstel grote aanpassingen van het nationaal statistisch systeem van een lidstaat nodig zijn.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

a) Consequenties EU-begroting

Dit voorstel heeft geen consequenties voor de EU-begroting. Het kabinet is van mening dat eventueel benodigde EU-middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van meerjarig financieel kader 2021–2027 en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/of decentrale overheden

Alhoewel het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) al statistieken over de regionale landbouwrekeningen aan de Commissie (Eurostat) op basis van een herenakkoord levert, leidt het onderhavige voorstel tot additionele uitvoeringskosten.

Dat is mede het gevolg van de verankering van de criteria voor de kwaliteitsbeoordeling in de verordening. Deze ontbreken nu. De verordening schrijft kwaliteitscriteria voor en er moeten voortaan kwaliteitsrapportages bij de Commissie (Eurostat) worden ingediend. De structuur, de evaluatie-indicatoren en de frequentie van de kwaliteitsrapportages zijn thans onbekend. Deze worden op basis van uitvoeringshandelingen door de Commissie vastgesteld. Als gevolg van de verplichtingen, zoals voorgesteld, zullen de cijfers van de regionale landbouwrekeningen met een speciaal daarvoor gebouwd nieuw verwerkingssysteem berekend worden met als input de nationale landbouwrekeningen en regionale hulpinformatie.

Om aan de verplichtingen te voldoen zoals ze in deze versie van het voorstel staan weergegeven is de inschatting dat dit voor het CBS in 2022 een eenmalige investering van circa € 380.000 zou kunnen vergen, en dat vanaf 2023 jaarlijks een structurele investering van circa € 140.000 nodig zou kunnen zijn.

Aan de voorgestelde uitvoeringshandelingen kunnen daarnaast additionele incidentele dan wel structurele uitvoeringskosten voor Nederland verbonden zijn, omdat de Commissie door middel van uitvoeringshandelingen tot een uitbreiding van de verplichtingen kan besluiten.

De budgettaire gevolgen voor de Rijksbegroting dienen te worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels voor de budgetdiscipline.

c) Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties voor bedrijfsleven en de burger.

d) Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden, bedrijfsleven en burger

Hoewel het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) al statistische informatie over Europese landbouwstatistieken produceert en deze aan de Commissie (Eurostat) levert, leidt dit voorstel tot een nieuwe verplichtingen voor het CBS aan de Commissie (Eurostat). De administratieve

lastendruk voor de agrarische sector zal als gevolg van deze verordening naar verwachting niet toenemen, omdat het CBS gebruik kan maken van reeds beschikbare gegevens om aan de nieuwe verplichtingen te voldoen.

- e) Gevolgen voor concurrentiekracht
Niet van toepassing

6. Implicaties juridisch

- a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de *lex silencio positivo*)
Niet van toepassing
- b) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen, incl. NL-beoordeling daarvan
De Commissie stelt voor dat zij de bevoegdheid krijgt om op basis van de onderzoeksprocedure uitvoeringshandelingen vast te stellen.

De Commissie krijgt op grond van artikel 4 bis lid 4 en artikel 4 ter, lid 1 de bevoegdheid om uitvoeringshandelingen vast te stellen. Deze uitvoeringshandelingen strekken ertoe nadere regels vast te stellen inzake de vaststelling van de kwaliteitsnormen (o.a. de modaliteiten structuur en evaluatie-indicatoren van kwaliteitsverslagen) en indien nodig voor individuele lidstaten geldende afwijkingsbepalingen.

Het kabinet kan instemmen met de keuze voor deze uitvoeringsbevoegdheden omdat deze slechts worden gebruikt om niet-essentiële onderdelen te regelen en erop gericht zijn uniforme voorwaarden te waarborgen voor de uitvoering van de verordening.

De keuze voor de onderzoeksprocedure bij de vaststelling van uitvoeringshandelingen acht het kabinet daarbij geschikt omdat het onder artikel 4 bis, lid 4 gaat om handelingen van algemene strekking (zie artikel 2, lid 2 onder a van Verordening 182/2011 (de comitologieverordening)). Voor de vaststelling van de uitvoeringshandelingen onder artikel 4 ter, lid 1 gaat om afwijkingen voor individuele lidstaten en ligt ook daarvoor de onderzoeksprocedure voor de hand, omdat afwijkingsbepalingen voor individuele lidstaten of een groep van individuele lidstaten mogelijk gevolgen kan hebben voor de uitvoering van de verordening volgens eenvormige voorwaarden. Gelet op de eventuele gevolgen van de afwijkingen voor individuele lidstaten is het voor de uniformiteit van de verordening wenselijk dat het comité van vertegenwoordigers van de lidstaten daarover kan stemmen in het kader van de onderzoeksprocedure.

- c) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en besluiten) met commentaar t.a.v. haalbaarheid
Deze verordening treedt in werking op de 20e dag volgende op die van haar bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Unie. Voor Nederland is dat haalbaar.

- d) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling
Geen

- e) Constitutionele Toets
Niet van toepassing

7. Implicaties voor uitvoering en/of handhaving

In artikel 4 van de Wet op het Centraal Bureau voor de Statistiek is bepaald dat het CBS op nationaal niveau belast is met de productie van statistieken ter uitvoering van bindende rechtshandelingen van de Europese Unie. Het CBS dient de statistische resultaten in bij de Commissie (Eurostat). Het onderhavige voorstel leidt een uitbreiding van de rapportageverplichtingen voor het CBS aan de Commissie (Eurostat), omdat het CBS voortaan kwaliteitsrapportages moet aanleveren en omdat er nieuwe kwaliteitscriteria gelden waar het CBS aan moet voldoen. Als gevolg hiervan kan de verordening niet zonder additionele initiële en structurele financiering door het CBS worden uitgevoerd.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Geen.

De onderstaande punten worden niet aan het parlement gezonden.

Besloten gedeelte van de standpuntbepaling dat niet naar het parlement gaat.

9. Signalering en advisering

n.v.t.

10. Europees krachtenveld en acties

a) Krachtenveld

Het krachtenveld is vooralsnog niet bekend. Op basis van contacten met een aantal like-minded collega onderhandelaars in de Raadswerkgroep statistiek is gebleken dat lidstaten nog bezig zijn met het bepalen van hun positie.

b) Nederlands impact assessment

n.v.t.

c) Lobby

n.v.t.

11. Betrokken partijen

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat/Centraal Bureau voor de Statistiek in nauwe samenwerking met het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Contactpersoon eerstverantwoordelijk ministerie

5.1.2e

Contactambtenaar financiële afdeling eerstverantwoordelijk ministerie

5.1.2e

Contactambtenaar juridische afdeling eerstverantwoordelijk ministerie

5.1.2e

Contactambtenaar directie Europese en Internationale Zaken

5.1.2e

Contactpersonen betrokken ministeries en decentrale overheden

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit:

5.1.2e

Ministerie van Financiën:

5.1.2e

Interprovinciaal overleg

5.1.2e

Coördinator Regeldruk

5.1.2e

EZK, COM(2021) 89, Besluit Europees Partnerschap voor Metrologie

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Proposal for a decision of the European parliament and of the council on the participation of the Union in the European Partnership on Metrology jointly undertaken by several Member States

Datum ontvangst Commissiedocument
23 februari 2021

Voor het Commissiedocument klik [COM\(2021\) 89](#) , en voor de kamerstukken (voor zover beschikbaar) klik [hier](#) .

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Raad voor Regelgevingstoetsing
[SWD\(2021\) 36](#)
[SEC\(2021\) 91](#)

Behandelingstraject Raad
Raad voor Concurrentievermogen

Eerstverantwoordelijk ministerie
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Rechtsbasis
Artikel 185 en artikel 188, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU)

Besluitvormingsprocedure Raad
Gekwalificeerde meerderheid

Rol Europees Parlement
Medebeslissing

2. Essentie voorstel

a) Inhoud voorstel

Het voorstel van de Commissie regelt deelname van de Unie aan het 'European Partnership on Metrology'. Dit is een van de geïnstitutionaliseerde partnerschappen onder het negende Kaderprogramma voor Onderzoek en Innovatie, Horizon Europe. Deze partnerschappen vervullen een belangrijke rol als financieringsinstrument voor onderzoek en ontwikkeling. Bij deelname van de Unie komt cofinanciering vanuit de Commissie beschikbaar voor de door deelnemers ingebrachte middelen.

Dit voorstel past in een bredere context. De Commissie heeft gelijktijdig een voorstel gepubliceerd voor negen publiek-private gemeenschappelijke ondernemingen onder Horizon Europe, gebaseerd op artikel 187 VWEU. Over dat voorstel wordt een afzonderlijk BNC-fiche geschreven. In september 2020 publiceerde de Commissie al een voorstel ter oprichting van een gemeenschappelijke onderneming voor High Performance Computing (COM (2020) 569 final) . [Kamerstuk 2019/2020, 22 112, nr. 2948]

Het onderhavige publiek-publieke partnerschap richt zich op metrologie: de wetenschap van metingen, nauwkeurigheid en precisie. Metrologie is volgens de Commissie een onmisbare randvoorwaarde om metingen ten behoeve van maatschappelijke uitdagingen als klimaatverandering, energietransitie en gezondheid mogelijk te maken. Ontwikkelingen in de metrologie kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan Commissie-prioriteiten zoals de European Green Deal. Om de aansluiting bij maatschappelijke, wetenschappelijke en economische behoeften

te zoeken wordt in de opzet van het programma uitdrukkelijk voorzien in samenwerking met andere Europese programma's, binnen en buiten Horizon Europe.

Het European Partnership on Metrology zal voortbouwen op eerdere Europese programma's op basis van art. 185 VWEU, namelijk European Metrology Research Programme (EMRP, 2009-2013) en European Metrology Programme on Innovation and Research (EMPIR, 2014-2020). In het European Partnership on Metrology wordt de nadruk gelegd op het creëren van pan-Europese, gespecialiseerde netwerken. Internationale grote spelers zoals de VS en China investeren een veelvoud van de Europese uitgaven in metrologie, wat leidt tot concurrentievoordelen in wetenschap en industrie. Binnen Europa kan hier volgens de Commissie tegenwicht aan worden geboden door meer gezamenlijk te opereren en fragmentatie en duplicatie binnen de EU te voorkomen. Ook is het wenselijk om in te zetten op specialisatie, waardoor de EU op specifieke terreinen (weer) een leiderspositie kan innemen. De doelstelling van het voorstel is om in 2030 metrologische oplossingen van wereldklasse te hebben, die een basis vormen voor Europa's concurrentiepositie via innovatieve producten en diensten, en voor overheidsbeleid dat op maatschappelijke uitdagingen anticipeert.

b) Impact assessment Commissie

De gekozen vorm van geïnstitutionaliseerd partnerschap, met als rechtsbasis artikel 185 VWEU, is verkozen boven enkele alternatieven. Dit waren gewone calls binnen het Horizon Europe programma, of 'co-funded' dan wel 'co-programmed' partnerschappen. Als doorslaggevend voordeel werd gezien dat de gekozen vorm adequate ruimte biedt voor deelname van 'externe' partijen zoals fabrikanten van meetinstrumenten, regelgevende instanties, industrie en andere eindgebruikers. Ingeschat wordt dat de beoogde doelen alleen met deze constructie behaald kunnen worden. Het programma en de gekozen rechtsbasis wordt door alle groepen geconsulteerde stakeholders ondersteund.

De Commissie concludeert dat het programma noodzakelijk is om tegemoet te komen aan behoeften vanuit de maatschappij. De huidige fragmentatie en duplicatie binnen Europese metrologieprogramma's moet verminderd worden door metrologie meer op Europees niveau te coördineren en metrologie moet beter geïntegreerd worden in het innovatiesysteem op Europees niveau. In 2030 moet Europa metrologische oplossingen van wereldklasse hebben.

Voordelen van het programma ten opzichte van onderzochte alternatieven liggen ten eerste op het vlak van toenemende verkopen van instrumentatie en gerelateerde diensten, zowel direct via het programma als indirect via innovatie. Daarnaast zorgen de gespecialiseerde metrologienetwerken voor maatschappelijke en milieuvoordelen door oplossingen te bieden voor alle belanghebbenden in de metrologische waardeketen, inclusief de industrie, eindgebruikers en burgers. Grote maatschappelijke uitdagingen kunnen alleen aangepakt worden als de noodzakelijke metingen die eraan ten grondslag liggen juist kunnen worden uitgevoerd. Het metrologie partnerschap ondersteunt daarmee andere partnerschappen.

De Commissie schat de impact van het programma op het MKB en concurrentiekracht positief in. Met behulp van metrologische innovaties kunnen de wereldwijde concurrentiepositie en omzet van MKB en grote bedrijven versterkt worden. Door bij te dragen aan fit-for-purpose standaarden en regelgeving kan het programma de nalevingskosten verlagen. De Commissie voorziet daarnaast dat het programma in deze vorm Europa in staat kan stellen haar leidende rol in de wereldwijde metrologie te behouden en maatschappelijke uitdagingen sneller en effectiever op te pakken.

De Commissie concludeert tenslotte dat de gekozen vorm van geïnstitutionaliseerd partnerschap, afgezet tegen de alternatieven, het meest kosteneffectief is. Nationale middelen worden effectiever gebruikt en vanuit de private sector wordt een hogere betrokkenheid verwacht, doordat het programma in deze vorm beter aansluit bij de marktbehoeften aan metrologische infrastructuur en metrologische kennis, producten en diensten.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

Bij het oplossen van grote maatschappelijke uitdagingen speelt metrologie een belangrijke rol.

Nauwkeurige en herleidbare metingen maken innovaties mogelijk, ondersteunen productie en handel en creëren vertrouwen. Dit is met name het geval op het terrein van de gezondheidszorg, het milieu en de energievoorziening, maar ook op andere gebieden zoals vervoer (automatisch geleide voertuigen, emissiereducties), landbouw (voedselveiligheid) of veilige samenlevingen (chemische en stralingsmetingen, verbetering van gegevensbeveiliging). Het beleid van het kabinet is om metrologische ontwikkeling te richten op behoeften vanuit maatschappelijke uitdagingen en behoeften van de Nederlandse industrie. Hiervoor wordt onder andere gebruik gemaakt van de strategische adviezen van de Raad van deskundigen voor de nationale meetstandaarden. Ontwikkeling vindt voor een groot deel plaats op Europees niveau, door actieve deelname in programma's zoals EMRP en EMPIR (en straks het European Partnership on Metrology). De Nederlandse inzet is om binnen de calls te concentreren op die projecten die het beste aansluiten bij de Nederlandse behoeften, daarin actief deel te nemen en een sterke positie op te bouwen.

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel
Het kabinet beoordeelt het voorstel van de Commissie positief.

Het kabinet is van mening dat de Commissie via deelname aan partnerschappen in staat is om samen met de betrokken partijen langer lopende onderzoeksagenda's te financieren. Door betrokkenheid van de Unie in het European Partnership on Metrology kan het Europese potentieel in metrologisch onderzoek beter benut worden. Door het combineren van nationale onderzoek- en innovatiebudgetten wordt overlap voorkomen en meer impact bereikt om belangrijke maatschappelijke uitdagingen te adresseren.

Het kabinet begrijpt dat het European Partnership on Metrology als doel heeft de nationale systemen verder te integreren tot een effectief Europees programma waardoor beter kan worden ingespeeld op wetenschappelijke en technologische Europese uitdagingen. Betrouwbare en vergelijkbare meetstandaarden en gevalideerde meet- en testmethoden zijn de fundamenteën van de processen voor wetenschappelijke vooruitgang en hebben een aanzienlijke impact op het innovatiepotentieel en de levenskwaliteit binnen Europa. Door op Europees niveau te opereren kunnen onnodige doublures in de uitgaven aan zeer gespecialiseerde kennis, ervaring en apparatuur door de lidstaten worden voorkomen.

Het kabinet erkent dat grote internationale concurrenten een veelvoud van de Europese uitgaven in metrologie investeren, wat leidt tot concurrentievoordelen in wetenschap en industrie; en onderschrijft dat Europa hieraan tegenwicht kan bieden via verdere samenwerking en specialisatie.

c) Eerste inschatting van krachtenveld
Het voorstel is een voortzetting van eerdere succesvolle initiatieven. Er wordt een positieve beoordeling door de lidstaten verwacht, in lijn met het forse financiële commitment dat op grote schaal is afgegeven.
Het Europees Parlement heeft zich nog niet formeel uitgesproken, maar ook van deze zijde wordt een positieve beoordeling verwacht.

4. Beoordeling bevoegdheid, subsidiariteit en proportionaliteit

a) Bevoegdheid
Het oordeel van het kabinet ten aanzien van de bevoegdheid is positief. Het voorstel is gebaseerd op artikel 185 en artikel 188, tweede alinea, VWEU. Artikel 185 stelt dat de Unie kan voorzien in deelname aan door verscheidene lidstaten opgezette onderzoek- en ontwikkelingsprogramma's met inbegrip van deelname aan de voor de uitvoering van die programma's tot stand gebrachte structuren. Op grond van artikel 188 VWEU kan de EU hiertoe volgens de gewone wetgevingsprocedure voorzieningen vaststellen. Het kabinet acht dit de juiste rechtsbasis. Op het terrein van onderzoek en technologische ontwikkeling is sprake van een gedeelde bevoegdheid tussen de Unie en de lidstaten (zie artikel 4, lid 3, VWEU), waarbij geldt dat het optreden van de Unie de lidstaten niet belet hun eigen bevoegdheid uit te oefenen.

b) Subsidiariteit
Het kabinetsoordeel ten aanzien van de subsidiariteit is positief. Bij de beoogde wijze van

deelname van de Unie aan de door verscheidene lidstaten opgezette onderzoeksprogramma's worden operationele aspecten waar mogelijk op nationaal niveau uitgevoerd, terwijl het gezamenlijke programma op samenhangende wijze op Europees niveau wordt uitgevoerd. Samenwerking op EU-niveau brengt schaal- en efficiëntievoordelen met zich mee en voorkomt fragmentatie en duplicatie van inspanningen. De afzonderlijke deelnemende lidstaten hebben niet voldoende middelen om in de toenemende behoefte aan metrologische ondersteuning te voorzien, waardoor optreden op EU-niveau gerechtvaardigd is.

c) Proportionaliteit

Het kabinetsoordeel ten aanzien van de proportionaliteit is positief. De voorstellen zijn geschikt en gaan niet verder dan nodig is om de beoogde doelstellingen te verwezenlijken. De Unie zal op grond van het voorstel coördinatie stimuleren, instaan voor synergie met EU-beleid en de prioriteiten van Horizon Europe, toezicht houden op de uitvoering van het programma en de financiële belangen van de EU beschermen. De lidstaten zullen verantwoordelijk zijn voor het ontwikkelen van hun gezamenlijke programma en alle operationele aspecten en houden daarmee voldoende nationale ruimte voor nationaal maatwerk.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

a) Consequenties EU-begroting

Er is voorgesteld om in totaal circa € 300 miljoen beschikbaar te stellen voor de periode 2021-2030 als bijdrage vanuit de Unie voor het European Partnership on Metrology. De bijdrage komt specifiek uit pijler 2 van Horizon Europe. [Pijler 2 Wereldwijde uitdagingen en Europees industrieel concurrentievermogen]

Nederland is van mening dat de benodigde EU-middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting 2021-2027 en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/of decentrale overheden
Het European Partnership on Metrology betreft gezamenlijke programmering door de lidstaten met cofinanciering door de Commissie. De Nederlandse publieke bijdragen binnen het European Partnership on Metrology worden gefinancierd uit het budget voor metrologie op de begroting van het Ministerie van EZK, via het nationale meetstandaardeninstituut VSL (Van Swinden Laboratorium). Voor dit partnerschap is, over een periode van 10 jaar, 30 miljoen euro beschikbaar. Door deelname te richten op voor Nederland belangrijke onderzoeksgebieden waarbinnen anders nationaal onderzoek gewenst zou zijn, leiden deze bijdragen binnen het partnerschap niet tot extra kosten voor Nederland. Bovendien wordt door de bijdrage van de Commissie het beschikbare budget nagenoeg verdubbeld.

De budgettaire gevolgen voor Nederland worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels van de budgetdiscipline.

c) Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger

De inspanningen in dit partnerschap lopen primair via VSL; hierdoor zijn er geen directe financiële consequenties voor bedrijfsleven en burger. Daarnaast kunnen universiteiten, kennisinstellingen en bedrijfsleven de keuze maken om deel te nemen en financieel bij te dragen aan een initiatief. Zij kunnen in dat geval in aanmerking komen voor de middelen die ter beschikking worden gesteld ten behoeve van het bereiken van de doelstellingen. Een deel van de bijdrage van de Commissie is daarvoor specifiek gereserveerd. De grootte van die reservering is momenteel niet duidelijk vanwege de verlaging van de totale bijdrage van de Commissie van de oorspronkelijke 350 miljoen euro naar 300 miljoen euro.

d) Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden, bedrijfsleven en burger

De organisatiestructuur op Europees niveau beperkt de organisatorische last bij de Rijksoverheid. Er is geen sprake van extra regeldruk of administratieve lasten bij decentrale overheden, bedrijfsleven en de burger door het programma, tenzij zij zelf kiezen voor actieve deelname. Doordat het programma bijdraagt aan fit-for-purpose standaarden en regelgeving kan het programma nalevingskosten door het bedrijfsleven verlagen en de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven verbeteren.

e) **Gevolgen voor concurrentiekracht**

Op Europees niveau geldt dat het programma helpt tegenwicht te bieden aan internationale concurrenten zoals de VS en China, die een veelvoud van de Europese uitgaven in metrologie investeren, wat momenteel leidt tot Europees concurrentienadeel in wetenschap en industrie. Voor Nederland biedt het programma kansen om de relatieve positie van VSL in Europa op strategische gebieden te versterken, en daarmee de concurrentiepositie van het Nederlandse bedrijfsleven dat op deze gebieden actief is. In de Nederlandse beleidscyclus wordt uitdrukkelijk aandacht besteed aan het laten aansluiten van de prioriteiten van VSL bij zowel de belangrijkste maatschappelijke prioriteiten als bij de behoeften van het Nederlandse bedrijfsleven. De tripartite strategische samenwerking tussen VSL, EZK en de Raad van deskundigen voor de nationale meetstandaarden heeft zijn waarde in de afgelopen jaren bewezen. Het verkregen voorzitterschap van VSL binnen de European Metrology Networks voor 'Energy Gases' en 'Smart Grids' is mede te danken aan deze gezamenlijke focus.

6. Implicaties juridisch

a) **Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)**

Het voorstel heeft geen gevolgen voor nationale wet- en regelgeving.

b) **Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen, incl. NL-beoordeling daarvan N.v.t.**

c) **Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en besluiten) met commentaar t.a.v. haalbaarheid**
Het voorgestelde besluit treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie. Het kabinet voorziet geen problemen m.b.t. de haalbaarheid. Aangezien het voor de daadwerkelijke en effectieve toepassing van dit besluit in de Nederlandse rechtsorde niet noodzakelijk is om (flankerende) uitvoeringsmaatregelen van regelgevende aard vast te stellen, is een dergelijke inwerkingtreding reëel.

d) **Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling**
Een tussentijdse evaluatie vindt op Europees niveau plaats uiterlijk in 2024, waarbij tevens gekeken wordt naar de voortgang met betrekking tot het realiseren van de doelen van het programma, inclusief een mogelijke exit-strategie tegen het einde van de looptijd.

e) **Constitutionele toets N.v.t.**

7. Implicaties voor uitvoering en/of handhaving

a) **Uitvoerbaarheid**

Bij VSL en het Ministerie van EZK zal de operationele gang van zaken tijdens de looptijd van het programma niet significant afwijken van hoe er in de afgelopen zeven jaar tijdens het EMPIR-programma gewerkt is. Het Commissievoorstel is daarmee goed uitvoerbaar.

b) **Handhaafbaarheid**

Handhavingsaspecten binnen het Commissievoorstel beperken zich tot financiële audits en evaluaties. Ook deze zijn niet significant anders dan in voorafgaande programma's. Het Commissievoorstel is daarmee goed handhaafbaar.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Er worden geen negatieve implicaties voorzien voor ontwikkelingslanden. De technisch-wetenschappelijke activiteiten die plaats zullen vinden binnen het programma liggen, per definitie, niet in het bereik van ontwikkelingslanden. Er is daarmee geen, voor ontwikkelingslanden, negatieve impact op concurrentieverhoudingen. Wel zijn er positieve implicaties mogelijk of zelfs te voorzien. Omdat de beschikbaarheid van meetstandaarden typisch een internationale aangelegenheid is, komt kennis op dit gebied uiteindelijk ook ten goede aan de ontwikkelingslanden.

De onderstaande punten worden niet aan het parlement gezonden.

9. Signalering en advisering

N.v.t.

10. Europees krachtenveld en acties

a) Krachtenveld, aanvullend

N.v.t.

b) Nederlands impact assessment

Er is geen Nederlands impact assessment aanwezig. Omdat het gaat om een voortzetting van de succesvolle programma's EMPIR en EMRP, is de Nederlandse inschatting positief.

c) Lobby

N.v.t.

11. Betrokken partijen

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Contactpersoon eerstverantwoordelijk ministerie

5.1.2e

Contactambtenaar financiële afdeling eerstverantwoordelijk ministerie

5.1.2e

Contactambtenaar juridische afdeling eerstverantwoordelijk ministerie

5.1.2e

Contactpersonen betrokken ministeries en decentrale overheden

5.1.2e

Coördinator Regeldruk

5.1.2e